

Handläggare
Silvia Schroeder
Telefon: 08-50814034

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd
2024-12-12

Remiss av Motion om att samordna och stödja stadsdelarnas arbete med inrättande av så kallade "fritidsbibliotek"

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/927

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion med ett förslag om att staden ska ta fram stadsgemensamma riktlinjer för fritidsbibliotek till bland annat Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Förvaltningen är positiv till att staden tar fram stadsgemensamma riktlinjer för en fritidsbiblioteksverksamhet för att säkerställa att alla invånare, oavsett var de bor i Stockholm, får ta del av en likvärdig verksamhet. Förvaltningen tycker riktlinjerna för fritidsbibliotek bör inkorporera ett barnrätts-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Johan Nilsson (M) om fritidsbibliotek till bland annat Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Remissen ska besvaras senast den 27 december 2024. Remissen har även skickats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, kulturnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd samt ideella organisationerna Friluftsförbundet och Scouterna.

Ärendet

I sin motion lyfter Johan Nilsson (M) att allt fler kommuner i Sverige erbjuder möjligheten för sina invånare att låna olika former av friluftsutrustning genom ett fritidsbibliotek och att efterfrågan är

stor bland invånare. Inom Stockholms stad varierar tillgång, organisation och struktur för fritidsbibliotek bland stadsdelsnämnderna. Bland annat har vissa stadsdelsnämnder fritidsbibliotek i egen regi medan andra stadsdelsnämnder har öppnat fritidsbibliotek genom den nationella organisationen Fritidsbanken.

Mot denna bakgrund föreslår Nilsson (M) att Stockholms stad bör samordna varumärke, kommunikation och lånesystem mellan nuvarande och kommande fritidsbibliotek för att säkerställa en likvärdighet inom staden. För att kunna möjliggöra en likvärdighet inom staden föreslår motionären att berörda nämnder ska få i uppdrag att ta fram riktlinjer i hur Stockholm ska arbeta med fritidsbibliotek.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg förebyggande och främjande.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig generellt positiv till fritidsbibliotek, då det möjliggör för stadens invånare att låna idrotts- och friluftsutrustning under en tidsbegränsad period. Enligt *Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028* ska staden erbjuda goda möjligheter för fysisk aktivitet och friluftsliv för stadens alla invånare oavsett ekonomiska förutsättningar. Fysisk aktivitet har hälsofrämjande effekter och kan även lindra och förebygga sjukdomar. Programmet lyfter att de prioriterade målgrupperna är ungdomar mellan 13-20 år, framförallt ungdomar från socioekonomiskt svaga områden och flickor, samt personer från sju år med funktionsnedsättning. Dessa målgrupper är prioriterade då statistik och forskning visar på att de är mer inaktiva än andra grupper av individer.

Förvaltningen bedömer att en verksamhet som fritidsbibliotek kan bidra till att fler invånare blir aktiva och rör på sig mer i vardagen, då det är kostnadsfritt att låna utrustning till aktiviteter.

Förvaltningen är positiv till att staden tar fram stadsgemensamma riktlinjer för en fritidsbiblioteksverksamhet för att säkerställa att alla invånare, oavsett var de bor i Stockholm, får ta del av en likvärdig verksamhet.

Förvaltningen tycker riktlinjerna för fritidsbibliotek bör innehålla ett barnrätts-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv, så att fritidsbibliotekens verksamhet anpassas till att nå de prioriterade målgrupperna i stadens program för idrott, motion och friluftsliv. Förvaltningen anser även att staden, vid framtagandet av stadsgemensamma riktlinjer, bör se över hur spridningen av fritidsbibliotek ska vara inom staden.

Vidare vill förvaltningen framföra vikten av att framtagande av riktlinjer inte hejdar planeringen av nya eller redan etablerade fritidsbibliotek. Anpassning av befintliga verksamheter föreslås ske stegvis när riktlinjerna har beslutats.

Jämställdhetsanalys

Enligt flera studier som hänvisas till i *Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv* rör flickor på sig i mindre utsträckning än pojkar. Studierna visar även på att inaktiviteten ökar ju äldre flickorna blir. Förvaltningen anser det är särskilt viktigt att nå ut till flickor och inspirera till rörelse och motion i vardagen genom fritidsverksamheter och föreningsliv.

Barnrättsperspektiv

Alla barn har enligt barnkonventionens artikel 31 rätt till vila, lek och fritid. Motion och lek främjar barns psykiska och fysiska utveckling samt bidrar till att barn lär sig samarbeta med varandra. Idrott och fysisk aktivitet genom skola, föreningsliv och fritidsaktiviteter är även en skyddsfaktor för barn och unga som får ett positivt socialt sammanhang med andra barn. Därför är det av vikt att Stockholms stad banar väg för en aktiv livsstil i yngre åldrar. Ett fritidsbibliotek kan bidra till att barn och unga kan delta i idrotts- och friluftaktiviteter på lika villkor.

Tillgänglighet

Personer med funktionsnedsättning har generellt en sämre fysisk och psykisk hälsa och rör sig mindre än personer utan funktionsnedsättning. Därför anser förvaltningen att det är viktigt att ett tillgänglighetsperspektiv tas i beaktning vid framtagandet av riktlinjer för fritidsbibliotek, för att säkerställa till att verksamheten är tillgänglig för målgruppen.

Äldreperspektiv

Motion och rörelse är avgörande för att förebygga och reducera åldersrelaterade fysiska och psykiska förändringar. Det går att högt upp i åren förbättra såväl kondition och styrka som balans och rörlighet. Stockholm står inför en utmaning i och med en åldrande befolkning. Genom fritidsbibliotek ges fler äldre möjlighet till ett mer aktivt liv.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Jenny Johansson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att samordna och stödja stadsdelarnas arbete med
inrättande av så kallade fritidsbibliotek

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-11-26
Jenny Johansson, Avdelningschef	2024-11-26